

จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใส่สูตรทาร์ยามานันต์ ดังกล่าวได้กลุ่มตัวอย่าง 92.30 ตัวอย่าง เพื่อให้เป็นตัวเลขจำนวนเต็มผู้วิจัยได้ตัดเศษออกเนื่องจากต่ำกว่า 0.5 จึงกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 ตัวอย่าง

1.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับสลากรายชื่อวิทยาลัยเทคนิค 92 แห่ง โดยแต่ละวิทยาลัยใช้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 6 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน ครู 4 คน (พิจารณาจากแผนกวิชาหลัก 4 แผนก) และเจ้าหน้าที่ 1 คน (โดยการสุ่มอย่างง่าย) รวมทั้งสิ้น 552 คน ($92 \times 6 = 552$)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร ได้แก่

2.1.1 บรรยากาศและวัฒนธรรมของวิทยาลัย

2.1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.2 ตัวแปรคั่นกลางหรือตัวแปรเชิงเหตุและผล ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัวแปร ได้แก่

2.2.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์

2.2.2 โครงสร้างของวิทยาลัย

2.2.3 เทคโนโลยีและระบบงาน

2.2.4 การปฏิบัติด้านบริหาร

2.2.5 การปฏิบัติด้านการจัดการ

2.2.6 การพัฒนาครูและทีมงาน

2.2.7 การปฏิบัติของครูและทีมงาน

2.2.8 การจูงใจ

2.2.9 เป้าหมายและข้อมูลย้อนกลับการปฏิบัติงาน

2.3 ตัวแปรตาม คือ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่นำมาศึกษา 11 ปัจจัย เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุดโดยจัดเรียงเนื้อหา ข้อคำถาม ตามลำดับของปัจจัยที่นำมาศึกษามีจำนวนทั้งหมด 100 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการรับรู้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยเทคนิค เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุดมีข้อคำถาม 20 ข้อ

2. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในการตรวจสอบด้านเนื้อหา (Content Validity) ความหมายด้านการใช้ภาษา ว่าข้อคำถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่นำมาศึกษาจำนวน 11 ปัจจัยนั้น มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์หรือไม่ และด้านสถิติซึ่งผู้วิจัยกำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ คือ

2.1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัฒนาองค์กรและองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต หรือสูงกว่าได้แก่

3.1 ดร.วรวิทย์ ศรีตระกูล วุฒิกการศึกษา ปร.ด. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ตรวจสอบด้านโครงสร้างและเนื้อหาการวิจัย

3.2 นายสะอาด รอดคง วุฒิกการศึกษา กศ.ม. ภาษาไทย

ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ตรวจสอบด้านภาษา

3.3 นางอารมณั์ พรมนิวาส วุฒิกการศึกษา พบ.ม. สถิติ

ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ตรวจสอบด้านสถิติ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานโครงการปริญญาเอกสาขายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพร้อม

แบบสอบถาม ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังผู้บริหารและกลุ่มเป้าหมาย วิทยาลัยเทคนิค

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทางไปรษณีย์พร้อมซองติดแสตมป์จำหน่ายซองส่งข้อมูลกลับระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม และส่งกลับประมาณ 3 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดผู้วิจัยติดตามเป็นการส่วนตัวและอาศัยบุคคลที่ รู้จักรวบรวมทั้งติดตามทางโทรศัพท์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูล โดย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป การวิเคราะห์อิทธิพลเส้นทาง (Path Analysis) ใช้โปรแกรม LISREL ในการทดสอบสมมุติฐาน และใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

การวิจัยระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วยผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ครู นักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน กรรมการสถานศึกษา กรรมการบริหารวิทยาลัยและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกประกอบด้วยผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน 5 คน ครู 3 คน นักวิชาการ 2 คน กรรมการสถานศึกษา 3 คน กรรมการบริหารวิทยาลัย 4 คน และบุคลากรทางการศึกษา 3 คน รวม 20 คน กลุ่มที่สอง ประกอบด้วยผู้ปกครอง 4 คน ผู้นำชุมชน 2 คน นักเรียน นักศึกษา 4 คน รวม 10 คน โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

- 1.1 เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดีน่าเชื่อถือ
- 1.2 เป็นผู้ที่ยินดีให้ความร่วมมือกับการวิจัย
- 1.3 เป็นผู้มีเหตุผลและกล้าแสดงความคิดเห็น
- 1.4 มีลักษณะของการเป็นตัวแทน หรือผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 คือ รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคจำนวน 30 คน วิพากษ์รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบรวบรวมการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ โดยการจดบันทึกลงในแบบวิจารณ์และข้อเสนอแนะ และทำการบันทึกภาพและเสียงทุกเนื้อหา และทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิจารณ์และข้อเสนอแนะจากการถอดข้อความ เพื่อนำมาเทียบเคียงกับบริบทของการวิจัยและปรับปรุงรูปแบบตามการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างรูปแบบการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความว่าอยู่ในตัวแปรใด (ที่ได้จากระยะที่ 1) และนำมาจัดกลุ่ม (Grouping) จากนั้นทำการสังเคราะห์กลุ่มการวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยมี ขั้นตอนดังนี้

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา

3.2 นำรูปแบบที่สร้างขึ้นมาระดมสมอง เพื่อวิพากษ์รูปแบบที่สร้างขึ้น และให้คำแนะนำโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยและร่วมกันวิพากษ์รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำเสนอผลการเสนอแนะในที่ประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของตนเอง แล้วนำเสนอสรุปและอภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่ (Brain Storming) และนำผล

การเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ขึ้น เพื่อนำไป ทดลองในระยะที่ 3 ต่อไป

การวิจัยระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

1. กลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลองในการวิจัยระยะที่3คือวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มทดลองดังกล่าวด้วยเหตุผลคือ ผู้วิจัยเป็นบุคลากรสังกัดวิทยาลัยเทคนิคหนองคายและวิทยาลัยเทคนิคหนองคายมีความสนใจ และมีความพร้อมที่จะทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิค
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 แบบทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
- 3.2 ผลการปฏิบัติงานจริง

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยดังนี้

O_1 ..... X ..... O_2

O_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

X แทน การทำการทดลอง

O_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 เลือกกลุ่มทดลองในการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ วิทยาลัยเทคนิคหนองคายอำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย

4.2 ทำการเก็บข้อมูลก่อนทดลองกับกลุ่มทดลองเป็นPretest

4.3 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้เก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

4.4 ทำการเก็บข้อมูลหลังทดลองกับกลุ่มทดลองเป็นPosttest

5. ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระยะที่ 3 ซึ่งเป็นการนำรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้กับวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็นเวลา 4 เดือน จากนั้นนำผลการทดลองที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรตาม (MANOVA: Repeated Measure) ตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

6. กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ระยะที่ 1 การวิจัย

ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1. บรรยากาศและวัฒนธรรมของวิทยาลัย 2. ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ตัวแปรต้นกลาง ได้แก่ 1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ 2. โครงสร้างของวิทยาลัย 3. เทคโนโลยีและระบบงาน 4. การปฏิบัติด้านการบริหาร 5. การปฏิบัติด้านการจัดการ 6. การพัฒนาครูและทีมงาน 7. การปฏิบัติของครูและทีมงาน 8. การจูงใจ 9. เป้าหมายและข้อมูลย้อนกลับการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคทั่วประเทศจำนวน 120 วิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่วิทยาลัยเทคนิคจำนวน 92 วิทยาลัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติวิเคราะห์ ทดสอบสมมติฐาน ในการวิจัยใช้การวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Model) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่ออธิบายอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

ระยะที่ 2 การพัฒนา

การสร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ได้แก่ บุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและมีความเกี่ยวข้องในการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจงประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ครู นักวิชาการ นักเรียน-นักศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การนำผลจากการวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นแผนกิจกรรมฉบับร่าง พิจารณาเบื้องต้น

การรวบรวมข้อมูล ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) และกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming)

ระยะที่ 3 การวิจัยและ

การทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

กลุ่มทดลอง (Target Groups) ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

การรวบรวมข้อมูล การวิจัยระยะที่ 3 เป็นการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับวิทยาลัยเทคนิคหนองคายเป็นระยะเวลา 4 เดือน และแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองเป็น Pretest

ระยะที่ 2 ขณะทดลอง การรวบรวมข้อมูลใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 3 หลังทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองเป็น Posttest และเปรียบเทียบข้อมูลก่อนหลังการทดลองด้วย MANOVA (Repeated Measure)

แผนภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการวิจัยทั้ง 3 ระยะ